

[Justitsministeren]

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til indfødsretsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse imod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om børnetandpleje.

(Lovforslag nr. L 10. Fremsat 5/10 77).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Tove Frederiksen (S):

Vi har en børnetandplejelov, der tilsikrer børn i den undervisningspligtige alder adgang til vederlagsfri forebyggende og behandlende tandpleje. Fra den 1. august 1980 er ordningen udbygget til at omfatte alle børn fra 7 til 16 år. Undersøgelser og statistikker viser klart denne lovs berettigelse i form af en bedring i tandsundheden hos de børn, der er omfattet af loven, og ikke mindst glædeligt er det, at tilslutningsprocenten er tæt på 100.

Indenrigsministeren foreslår nu, at ordningen fra den 1. august 1981 udvides til førskolebørn med én årgang og derefter udvides med en årgang hvert år, indtil alle børn er med.

Det er en kommunal opgave, der her er tale om, og kommunerne er frit stillet i spørgsmålet, om de vil vælge at inddrage de 6-årige, altså børnehaveklasserne, eller de mindste børn først. Men det vil nok være logisk at begynde med de 6-årige.

At det nytter noget også at medtage førskolebørn under forebyggende tandpleje, er der eksempler på fra kommuner, der har indført ordningen, og hvor det er konstateret, at antallet af nye huller, altså cariesangreb, er reduceret, at omkostningerne til behandling er dalet, og at tandlægenes antal er reduceret. De samme kommuner fortæller, at den tid er forbi, hvor ca. 12 pct. af børn i 3 års

alderen fik rodbehandlet tænder eller trukket tænder ud.

Med lovforslaget vil der ske en forbedring af tandsundheden, der vil gavne den enkelte livet igennem, og det vil give samme gode tilbud, uanset hvilken kommune man bor i. Med den trinvise udbygning, der er tale om, er der taget hensyn til kommunal planlægning og samtidig til tandlægehøjskolens uddannelseskapacitet.

På min gruppes vegne skal jeg varmt anbefale det gode lovforslag, og jeg håber selvfølgelig, at alle slutter op om et godt, samfundsvenligt forslag her.

Ole Hovmand (FP):

Dette lovforslag drejer sig om småbørns-tandpleje, altså tandpleje for børn under den skolepligtige alder. Kommunerne skal fra 1981 ifølge lovforslaget tage én årgang ind ad gangen, og som det blev nævnt fra socialdemokratiets side, må de selv bestemme, hvilken årgang de tager ind. Dette har kommunerne tidligere i vid udstrækning gjort. Der foreligger en aftale mellem Dansk Tandlægeforening, sygesikringens forhandlingsudvalg og Kommunernes Landsforening om, at kommunerne kan lave disse ordninger dels på de kommunale skoletandklinikker, som eksisterer i forvejen, dels ved aftaler med de privat praktiserende tandlæger; der findes en overenskomst om det samme.

Hvis jeg forstår lovforslaget ret, ønsker ministeren, at kommunerne skal have pligt til at gøre det. Hvis der i dette kun ligger, at man fra folketingets side vil sikre, at børn fra 0 til 16 år skal have lavet deres tænder på det offentlige regning, at vi skal sikre os børn med sunde tænder – en god start i livet – så kan vi gå ind for forslaget fra fremskridtspartiets side. Hvis der ligger en spore til at oprette yderligere kommunale skoletandklinikker, så kan jeg ikke tilslutte mig på mit partis vegne, så vil vi afgjort gå imod. Men lad os se på det, når det kommer i udvalget.

Aksel Pedersen (V):

På vor ordførers, hr. Henrik Tofts, vegne har jeg lovet at sige følgende:

Det er jo vigtigt her i tilværelsen at kunne bide fra sig, og en forudsætning for det er, at man har gebisset i orden. Det er lettest at

[Aksel Pedersen]

opnå, når man tager fat på problemerne så tidligt som muligt, og det må også være det, der gør, at allerede 200 kommuner på frivillig basis har givet tilbud om tandbehandling til småbørn, også kaldet førskolebørn. Jeg er bekendt med, at man i et par af dispensationskommunerne allerede er oppe på en tilslutning på 98 pct. af børn mellem 3 og 6 år, og så bliver det jo meget vanskeligt at komme videre.

Det siges derudover, at selv om man kun i kort tid har givet tilbuddet, så viser det sig, at man har opnået tydelige forbedringer i tandsundheden og besparelser på behandlingen af børnenes tænder på et senere tidspunkt. Det er igen en væsentlig tilskyndelse for kommunerne til at give dette tilbud til førskolebørnene. Jeg synes, at vi lige så godt kan lade kommunerne selv klare dette spørgsmål, for så er der da ét område, hvor de ikke kan bebrejde folketinget, at vi i tide og utide blander os i kommunernes forhold.

Så vil vor ordfører gerne spørge, om den lovrevision, som er fastsat til at skulle finde sted i denne samling, menes at være opfyldt med dette forslag om en trinvis inddragelse, én årgang ad gangen, af førskolebørnene frem til 1985-86. Vi har i hvert fald fra venstres side nogle ting, som vi gerne vil have med, og som vi anser for temmelig væsentlige.

Det kan vel ikke forundre nogen, at det er dispensationskommunerne, det drejer sig om her. Vi vil nemlig gøre, hvad vi kan for, at der også efter 1981 fra amtsrådenes side kan gives kommunerne tilladelse til at lade børnenes tandbehandling foregå hos privat praktiserende tandlæger, så de kommuner, der ser deres fordel i at spare investeringer i de dyre skoletandklinikker, også fortsat vil have en mulighed for det. Vi har jo set, at der i mange af dispensationskommunerne ydes en lige så god tandbehandling til børnene som i kommuner, hvor der er kommunale tandklinikker. I mange af de mindre kommuner falder det væsentlig billigere ud, og der er da også i en hel del tilfælde mulighed for tandlægeskifte, fordi man har det frie valg dér. I det hele taget er valgmulighederne noget af det, som venstre lægger vægt på.

På venstres vegne vil jeg hermed gerne give tilsagn om en positiv medvirken under udvalgsarbejdet med det sigte at give det bedst mulige tilbud om tandbehandling til

alle børn, så de kan få mulighed for at bide fra sig.

Karen Thuroe Hansen (KF):

Det er jo efterhånden snart en årligt tilbagevendende begivenhed, at vi behandler loven om offentlig børnetandpleje. Vi havde den også til behandling i sidste samling, og jeg har også set af mine gamle papirer, at revisionen af lov om offentlig tandpleje skulle finde sted i folketingssamlingen 1977-78. Da jeg læste lovforslaget igennem, regnede jeg med, det var denne revision, der ville blive taget op, men måtte jo så erkende, at det her drejer sig om de 3-6-åriges inddragelse under den offentlige tandpleje. Det kan vi også fra konservativ side tilslutte os.

Jeg vil egentlig gerne have lov til at tage forbehold over for de udgifter, indenrigsministeren mener der er forbundet med inddragelsen af disse børn. Efter min formening skulle vi prøve på at færdiggøre det stykke arbejde, vi er ved at færdiggøre, nemlig at få inddraget alle undervisningspligtige børn under den offentlige tandpleje, vel vidende at vi først prøver på at inddrage de 3-6-årige fra 1981. Det er mit håb, at det til den tid er lykkedes at få alle vore undervisningspligtige børn inddraget under den offentlige tandpleje.

Vi vil fra konservativ side deltage i udvalgsarbejdet med interesse, men jeg vil tilføje, at jeg havde meget, meget gerne set, at vi havde haft svaret fra de respektive instanser, nemlig socialministeren, Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen, inden vi gik i gang med lovforslaget, men det kommer forhåbentlig inden længe.

Yvonne Herløv Andersen (CD):

Børnetandplejeloven blev i maj 1971 vedtaget af et enigt folketing. Lovens baggrund var betænkning nr. 427, udarbejdet af en kommission nedsat af indenrigsministeriet. I betænkningen konkluderedes bl. a., at den ideelle børnetandpleje bør begynde ved tændernes frembrud, og at forebyggelse er en væsentlig del af tandplejen.

Af praktiske grunde kom loven i første omgang kun til at omfatte undervisningspligtige børn, men der blev under behandlingen af lovforslaget i folketinget fra alle partiers side givet udtryk for, at man ønskede, at lo-

[Yvonne Herløv Andersen]

ven hurtigst muligt også kom til at omfatte småbørn, med henblik på at opnå den bedste effekt af forebyggelsen. Den daværende indenrigsminister, H. C. Toft, konkluderede under debatten bl. a., at hvis det viser sig, at man på et tidligere tidspunkt kan komme i gang med børnetandplejen før den skolepligtige alder, er der ikke noget til hinder for det. Det eneste, der fastslås, er, at loven i al fald skal til revision i 1977-78.

Siden har et flertal af landets kommuner etableret vederlagsfri tandpleje for småbørn, enten på kommunale klinikker eller hos privat praktiserende tandlæger. I førstnævnte tilfælde finansieres tandplejen alene af primærkommunen, i sidstnævnte tilfælde med tilskud fra amtskommunen gennem sygesikringen. Denne forskelsbehandling vil lovforslaget om småbørnstandpleje ophæve, idet tandplejen under alle omstændigheder skal finansieres af primærkommunen.

Hvidovre kommune var den første kommune, der tilbød småbørnstandpleje på kommunale klinikker, og bl. a. her har undersøgelsen vist, at forekomsten af tandsygdomme er halveret siden småbørnstandplejens etablering. I bl. a. Gladsaxe kommune har man kunnet påvise, at behandlingstiden for børn i 1. klasse er halveret i løbet af en 5-årig periode efter etableringen af småbørnstandpleje på kommunale klinikker.

Også på det økonomiske område synes den kommunale børnetandpleje at have levet op til de forventninger, som politikerne stillede ved børnetandplejelovens vedtagelse. I adskillige kommuner, herunder Hørsholm kommune, har børnetandplejen som følge af effekten af de forebyggende foranstaltninger kunnet medtage en eller flere årgange børn på de kommunale klinikker uden forøgelse af de personalemæssige eller øvrige ressourcer.

Det er jo korrekt, at der er begrænsninger i det frie valg af tandlæge ved etablering af kommunale klinikker i kommunen. Men der består en fare for, at debatten vedrørende denne begrænsning i urimelig grad vil overskygge de værdifulde resultater, den kommunale børnetandpleje har opnået, resultater, der ikke ville være nået, såfremt det frie valg for den enkelte familie havde eksisteret. På baggrund af dette kan jeg tilsige en velvillig udvalgsbehandling.

Alfred Andersen (SF):

Mit parti er ligesom de andre ordførere enig i, at dette forslag er et godt forslag. Spørgsmålet er så bare, så vidt jeg kunne forstå, om man også ønsker at forlænge dispensationen for den private tandpleje, og her er nok et problem, som vi skal diskutere i udvalget.

Freddy Madsen (DKP):

Da vores ordfører er forhindret i at være til stede, skal jeg gøre nogle bemærkninger om lovforslaget.

Vi har den principielle holdning, at al tandpleje faktisk burde være gratis. Det er således, som det rigtigt blev påvist i en artikel i et ugeblad for nylig, at hvis folk er så uheldige at få en sygdom i munden, kan de blive afkrævet adskillige tusinde kroner for at få det lavet, og mange mennesker viger simpelt hen tilbage for eller har ikke de økonomiske muligheder for at få det klaret. Hvis man får en sygdom et hvilket som helst andet sted i kroppen, ja, så kan man henvende sig, og det er rimeligt, og så betaler samfundet for, at man bliver behandlet og som regel helbredt for den pågældende sygdom. Vi synes, at det er et paradoks, og derfor er det klart, at vi vil støtte enhver udvidelse af den gratis tandpleje.

Vi er opmærksomme på, at det naturligtvis især af hensyn til det forebyggende arbejde gælder om at tage fat på børnene og de unge. Nu tilsigter dette forslag altså, at vi går længere ned og tager nogle flere af de mindreårige grupper ind.

Jeg vil godt pege på den anden side af sagen, nemlig at man også burde forlænge den anden vej, det gælder de 16-19-årige. Det er jo på nuværende tidspunkt således, at en række kommuner yder gratis tandpleje til unge, der går i gymnasiet, mens de f. eks. ikke gør det til unge, der går på EFG. Også på dette område burde der skabes ligestilling, og det kunne ske ved, at vi her fra folketinget bestemte, at det i hvert fald i første omgang blev sådan, at indtil det 20. år havde alle unge mulighed for at få gratis tandbehandling. Der er ingen tvivl om, at det, også for i det hele taget at forbedre sundhedsstanden med hensyn til folks tænder, ville være et overordentlig godt skridt. Det er

[Freddy Madsen]

nogle af de ting, som vi vil pege på i udvalget.

Niels Helveg Petersen (RV):

I næsten 200 kommuner har man i dag ordninger, der sikrer tandpleje til de 3-6-årige, hvad enten det sker på kommunale klinikker, eller det sker i kraft af overenskomst med praktiserende tandlæger.

Erfaringerne både med den almindelige skoletandpleje og med småbørntandplejen, hvor man har den, er jo overordentlig gode. Det kan konstateres, at tændernes tilstand hos børn, der tidligt kommer under tandpleje, er betydelig bedre end hos børn, der ikke modtager tandpleje. Det viser sig også, at børn, der har fået tandpleje i 3-6 års alderen, har bedre tænder ved skolegangens begyndelse, hvorved der på senere tidspunkter i skoleforløbet opnås ganske betydelige besparelser.

Vi har en positiv holdning til indenrigsministerens forslag, selv om der er ting, vi selv sagt ønsker nærmere diskuteret i udvalget. Vi lægger mærke til, at ministeren i sin fremsættelsestale siger, at den almindelige dispensationsadgang for kommunerne til at lade tandbehandling foretage også af praktiserende tandlæger opretholdes for så vidt angår småbørntandplejen. Det er efter vor mening rigtig at gøre dette, men vi ønsker nærmere at diskutere, hvorledes reglerne på dette område skal udformes.

Som sagt mener vi, at der her er tale om fremskridt, og vi har en positiv holdning til forslaget.

Honoré (KrF):

Kristeligt folkeparti finder det også betydningsfuldt, at tilbuddet om tandpleje udstrækkes til børn før den undervisningspligtige alder. Den indlysende fordel herved er, at man forebygger en hel del tandsygdomme, man tager tandsygdommene så at sige i starten. Derved kan man spare børnene for det ubehag, det er senere at blive behandlet, og man opnår også offentlige besparelser på denne måde, så det er vi positive over for.

Et andet spørgsmål er, hvem der skal udføre alle disse serviceopgaver, hele denne tandpleje, og i hvilken udstrækning det er kommunalt ansatte tandlæger og hjælpepersonale, der skal udføre det, og i hvilket om-

fang private tandlæger fortsat kan yde denne tandpleje. Det er altså et spørgsmål, vi gerne vil se på under udvalgsarbejdet.

Alfred Hansen (DR):

Retsforbundet betragter det som et tilbud til forældrene og til de unge, at de kan gå til tandlæge, og vi går principielt ind for, at der skal være gratis tandbehandling både før den skolepligtige alder og i den undervisningspligtige alder.

Her udvider man kredsen af berettigede til gratis tandpleje, eventuelt på kommunale tandklinikker. Der er ganske vist åbnet mulighed for en dispensationsordning, hvor forældrene kan vælge enten at gå til den kommunale klinik eller til de privat praktiserende tandlæger. Vi er på forhånd meget skeptiske over for denne dispensationsordning. Vi er ikke sikre på, at det er det rigtige, at man nu inddrager de 3-6-årige under en kommunal ordning. Vi betragter det frie valg som noget meget fundamentalt også på tandlægeområdet.

Jeg vil gerne spørge ministeren, hvordan man vil sikre, at alle de 3-6-årige frekventerer en klinik eller en privat praktiserende tandlæge. Hvilke foranstaltninger kunne man finde på at iværksætte for, at alle kommer hundrede procent? Vi mener, at vejen må gå via oplysning, måske via tv, hvor man viser konstruktive film og lægger redegørelser og talmateriale frem, sådan at både forældre og børn kan se det rigtige i, at de tidligt går til tandlæge, at vejen er forebyggelse fremfor helbredelse, og de steder, hvor man ikke kan nå at forebygge, må man selvfølgelig helbrede.

De 3-6-årige har ikke normalt en naturlig tryghedsfølelse over for skoletandklinikker, fordi de måske aldrig har været på skolen eller måske aldrig har været på den kommunale klinik. De er derimod trygge – det må man da håbe, og jeg tror også, at det er realistisk at vurdere det sådan – ved den tandlæge, som forældrene har haft, og hvad er mere naturligt, end at forældrene tager deres 3- og 4-årige med hen til deres private tandlæge og får ham til at se på tænderne, så at de får et naturligt forhold til det. Helt anderledes stiller det sig naturligvis for de børn, der går i børnehaveklasser, hvis naturlige tilhørsforhold er til skolen og skolekli-

[Alfred Hansen]

nikkerne. Men det er altså en helt anden side af sagen.

Vi er altså meget skeptiske over for, om man skal inddrage de 3-6-årige under den ordning, som forslaget vedrører.

Indenrigsministeren (Egon Jensen):

Jeg er i den lykkelige situation at kunne sige tak til samtlige ordførere for en velvillig modtagelse af lovforslaget.

Det glæder også mig meget, at kommunerne i vid udstrækning selv er begyndt på en sådan ordning. Jeg vil gerne understrege det, som flere ordførere har været inde på, nemlig at det er vores, de voksnes, ansvar, at børnene får en god start. Både hr. Ole Hovmand og andre var inde på dette problem, at vi sikrer, at de børn, som ikke har mulighed for selv at bestemme, også får muligheden for en god tandstart her i livet, hvis man kan sige det på den måde.

Må jeg sige til hr. Ole Hovmand, at nogle kommuner har aftaler, men det er klart, at ikke alle kommuner har aftaler. Det, det drejer sig om med dette lovforslag, er at skabe lighed for Danmarks børn under den undervisningspligtige alder, og der ændres ikke noget i ordningen vedrørende den kommunale skoletandpleje eller dispensationsordningen. Jeg tror ikke på, at det betyder, at man laver flere skoletandklinikker, men jeg kunne godt ønske det ud fra den kendsgerning, at tallet for, hvor mange der frekventerer de kommunale børnetandklinikker, ligger oppe på 95 pct.; når det drejer sig om private klinikker, ligger det nede på 84 pct. Det vil altså sige, at når det drejer sig om kommunernes indsats, så er man oppe på næsten 100 pct. tilslutning.

Jeg er enig med fru Karen Thurøe Hansen i, at alle børn burde være med. Når hr. Alfred Hansen var inde på spørgsmålet om, hvordan man sikrede, at de 3-6-årige kommer til børnetandpleje, så må jeg minde om retsforbundets slogan, at der skal være frivillighed, og her er der altså også tale om frivillighed, så vi har fulgt nøje, hvad retsforbundet mener i den sag. Vi vil ikke tvinge børnene, det er et tilbud, og dette tilbud agter vi at gå så langt som muligt med.

Må jeg i øvrigt sige tak til fru Yvonne Herløv Andersen for den meget venlige omtale af kommunale børnetandklinikker. Ingen

er i tvivl om, at mit hjerte banker varmt for disse ordninger. Jeg underkender ikke de privat praktiserende tandlægers indsats, men jeg er i høj grad tvivlende over for, om tandlægerne i privat praksis har mulighed for at udføre det opsøgende arbejde, som skal gøres, når det drejer sig om at få fat i børnene. Og så er jeg igen inde på hr. Alfred Hansens spørgsmål om, hvordan vi får fat i disse børn. Det får vi faktisk ved en pædagogisk indsats på forskellige leder og kanter. Derfor er jeg ikke så sikker på, at det er bedre, bare fordi det er privat. Men der røres ikke ved dispensationsordningerne i denne historie.

Må jeg sige til både hr. Aksel Pedersen og hr. Alfred Andersen, at når det drejer sig om dispensationsordningerne, så løber de altså videre. Men vi kommer tilbage i næste omgang – hvor vi skal have selve loven op til revision – til, om vi fortsat skal have dispensationsordninger eller vi skal have det, man kalder en kommunal børnetandpleje. Det er det, vi skal diskutere på et senere tidspunkt.

Jeg vil gerne sige til hr. Freddy Madsen, at vi er fuldstændig enige om formålet med tandpleje. Det er for mig at se – og formentlig må det også være det for folketinget i almindelighed – en urimelighed, at i det øjeblik man skal have en ny nyre eller en ny arm, havde jeg nær sagt, så er det gratis. Når det drejer sig om det, som er så vigtigt for mennesker både psykisk og fysisk og på anden led, så er det i mange tilfælde et spørgsmål om: har du penge, så kan du få, men har du ingen, så må du gå.

Dette er et af skridtene i retning af at få så stor en del af befolkningen som muligt med ind. I det omfang vi får de unge og børnene med, hindrer vi jo skaderne på længere sigt. Men vi har bare skaderne i dag i den voksne befolkning, og der findes, vil jeg godt sige, et asocialt skel i den forstand, at mange ikke har mulighed for at få ordnet deres tænder på rimelig vis. Det er et spørgsmål om penge, og det er et spørgsmål om, hvorvidt folketinget har mulighed for at bevilge noget sådant.

Der er som sagt – og det gælder også som svar til hr. Honoré – ingen, om jeg så må sige, ændring i den praksis, der eksisterer i dag, gående ud på, at man kan vælge enten en kommunal børnetandpleje eller, om man vil have det på en dispensationsordning.

[Indenrigsministeren]

Hr. Alfred Hansen taler om tryghed. Nu skal man nok være meget varsom med at tale om tryghed hos de 3-6-årige, for der kan være lige så meget tryghed hos en kommunalt ansat tandlæge som hos en privat tandlæge. Jeg tror nok, at det, det drejer sig om, er at få børnene til tandlæge. Jeg tror ikke, det er almindeligt, at de går til tandlæge i den alder. Det er det, vi skal lære dem, og dermed skal vi fritage dem for at have dårlige tænder senere hen i tilværelsen.

Jeg siger tak for en ualmindelig venlig modtagelse. Jeg glæder mig til udvalgsarbejdet.

Ole Hovmand (FP):

Indenrigsministeren havde forstået mig ret, og jeg havde også forstået, hvad indenrigsministeren mente, specielt da det kom frem, at selvfølgelig ønskede indenrigsministeren offentlig skoletandpleje. Det var det, man kunne læse mellem linjerne, og det er det, vi kender fra den side af folketinget, når vi behandler skoletandpleje.

Jeg vil gerne komme med et eksempel på, at en social ordning kan bide sig selv i halen.

Jeg har i mange år drevet skoletandpleje på min private klinik, og vi har kørt med nogle forskellige 109 kr.s regler og alt, hvad der eksisterede, inden dispensationstandplejen kom, hvor vi fik det hele betalt af kommunen. Vi havde ved overgangen til dispensationstandpleje intet som helst problem med en pukkel af huller, der skulle laves, når børnene kom i 1. klasse, for forældrene var indstillet på at tage dem med til deres private tandlæge, når de selv gik til tandlæge, fra den dag børnene var omkring 2-3 år. Vi behandlede børnene løbende, og de gled automatisk ind i en tandbehandling, som ikke gav dette enorme problem, som det har været for skoletandplejen at behandle børnene i 1. klasse. Det har fungeret ganske udmærket. Men jeg kan godt se, at i de kommuner, hvor man har haft skoletandplejen, har forældrene ikke haft den tradition, for det var jo et andet sted, børnene skulle gå siden hen; man har ventet, ud fra den betragtning, at selv om der var et par huller, så ville det jo alligevel blive gratis til næste år eller til næste år igen. Derfor er dette problem specielt for skoletandplejen. Det sociale system, der ligger i skoletandplejen, har faktisk gjort, at vi har

fået tabere, inden de kom ind i skoletandplejen.

Skoletandplejen har også bevirket, at vi har et problem efter den skolepligtige alder, fordi børnene er blevet kørt til skoletandlæge og kørt hjem igen, de har aldrig skullet tage stilling til selv at finde deres sygesikringsbevis, få en aftale med tandlægen og komme i gang med det. De nåede at blive voksne, inden de selv skulle tage stilling til noget som helst. Derfor giver skoletandplejen det problem, at det er svært at lodse børnene over i privat praksis bagefter. Man drøfter dette indslusningssystem meget, for det er meget, meget svært at løse problemet. Således giver en social ordning et problem et andet sted. Det vil jeg gøre opmærksom på.

Jeg vil endvidere spørge indenrigsministeren, om der er nogen saglige argumenter for, at det skulle foregå bedre, mere rationelt, hurtigere, om der skulle eksistere et system i skoletandplejen, som gjorde behandling af småbørn mere nærliggende i skoletandplejen. Det er dog således, at i hver kommune findes der som regel kun én skoletandpleje, men der findes masser af privat praktiserende tandlæger. Man skal have specielt kort ud til børnene, man skal have speciel aftale med dem, i stedet for at denne aftale træffes af moderen med hendes private tandlæge. Det er et argument for, at vi bevarer det i privat praksis; det er et argument, jeg vil komme med, når vi kommer til udvalgsarbejdet. Jeg ved godt, hvad indenrigsministeren vil sige: vi piller ikke ved dette forhold. Men nu er det nævnt i hvert fald.

Indenrigsministeren (Egon Jensen):

Jeg er helt sikker på, at hr. Ole Hovmand hører til de gode og idealistiske tandlæger i alle henseender. Det er helt rigtigt opfattet, som hr. Ole Hovmand siger, at jeg ønsker kommunal børnetandpleje, fordi jeg mener, at det er meget mere realistisk. Det er også realistisk ud fra den betragtning, at det, der hedder profylakse, forebyggende og opsøgende virksomhed, er noget, som tandlægerne simpelt hen bare ikke har tid til i privat praksis. Der er ingen tvivl om, at hvis jeg spurgte hr. Ole Hovmand, om jeg kunne få tid hos hr. Ole Hovmand i morgen kl. 10, så fik jeg en tid. Men jeg har altså bare været ude for i hundredvis af eksempler på, at

[Indenrigsministeren]

mennesker bad om at få tid hos en tandlæge, og så fik de en tid, der lå 2 måneder eller 3 måneder fremme i tiden. Det er klart, det er noget anderledes i hr. Ole Hovmands tilfælde.

Jeg mener bare, det foreslåede er mere rationelt, det er mere rigtigt, der er ligesom en større mulighed for at få fat i alle børnene. At hver enkelt individuelt skal aftale tid hos en privat tandlæge, er jeg uenig med hr. Ole Hovmand om. Men sådan er vi selvfølgelig uenige om så meget. Vi er bare enige om én ting, nemlig at børnene skal have en ordentlig tandpleje.

(Kort bemærkning).

Ole Hovmand (FP):

Vi siger, det er en aftale i morgen kl. 10 – da foregår der ikke så meget her i tinget.

Formanden:

Det er jo praktisk at aftale private forretninger – også her.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om valg til folketinget og af lov om kommunale valg.
(Lovforslag nr. L 12. Fremsat 6/10 77).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Marinus Sørensen (S):

Udøvelsen af demokratiet har det frie valg som grundlag. Derfor er det vigtigt, at alle

stemmeberettigede har mulighed for at afgive deres stemme. Det var et stort fremskridt, da loven åbnede mulighed for afstemning på sygehuse og plejehjem. Det her foreliggende lovforslag udvider denne mulighed til også at omfatte beboere i beskyttede boliger og andre, der på grund af sygdom eller manglende færdighed ikke vil kunne indfinde sig på det offentlige afstemningssted på valgdagen. Endelig omfatter det også stemmeberettigede passagerer på skibe i udenrigsfart.

Mit parti kan stærkt anbefale lovforslaget til vedtagelse. Jeg skal samtidig anbefale en hurtig behandling i udvalget af hensyn til kommunernes mulighed for tilrettelæggelsen af kommunalvalget i marts 1978.

Tang Sørensen (FP):

I en tid, hvor det just ikke er særlig populært at deltage i politisk aktivitet, synes jeg, et lovforslag som det, indenrigsministeren er kommet med, er meget berettiget. Jeg er for en gangs skyld 100 pct. enig med indenrigsministeren.

Jeg finder, det er af meget, meget stor betydning, at de vælgere, som på valgdagen ikke er i stand til at bevæge sig hen til valglokalet, også får lov til at nyde deres demokratiske ret. Jeg finder også, det er et meget, meget stort fremskridt, at disse vælgere, der befinder sig i de beskyttede boliger, nu får lejlighed til at afgive deres stemmer på det sted, hvor de opholder sig.

Der kan måske være et lille gran af mistilid til, at ordningen kan fungere efter hensigten, idet jeg er bange for 14 dages reglen, altså reglen om, at man skal melde sig 14 dage før valgdagen, når man er syg. Her burde man måske have sat en kortere tidsfrist, men det er en biting i lovforslaget.

Jeg henstiller til indenrigsministeren, at han udformer sit cirkulære til kommunerne vedrørende administrationen af denne lov således, at administrationen bliver så lidt gennegivende som muligt for kommunerne.

Jeg kan tilslutte mig lovforslaget i dets helhed og vil tilsige en saglig udvalgsbehandling.

Aksel Pedersen (V):

Indenrigsministeren må have en af de gode dage i dag, siden så mange nok vil bifalde hans lovforslag. Forslaget her indeholder i